

Lokale voedselstrategieën

Programma

- Wat is een voedselstrategie? – Steven Desair – VVSG
- Een voedselstrategie in de praktijk. - Greet Aernouts – RURANT
- Voedsel-land-schap – Johan Laeremans – VLM
- Aan de slag!

Lokale Voedselstrategie

Steven Desair

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

WAAROM VOEDING

01 35% VAN DE BROEIKASGASSEN,
WATERVERBRUIK, VERLIES BIODIVERSITEIT

---

02 WESTERS VOEDINGSPATROON
= CHRONISCHE ZIEKTEN

---

03 10-15 % HONGERARMOEDE IN DE
WESTERSE LANDEN

---

04 BOEREN KRIJGEN GEEN EERLIJKE PRIJZEN

---

05 1/3 VAN DE VOEDSELPRODUCTIE
WORDT VERSPILD

VOEDSEL UITDAGINGEN

01 GEZONDE EN BETAALBARE VOEDING VOOR
IEDEREEN, EIWITTRANSITIE

---

02 DUURZAME ECOSYSTEMEN, RESPECT BODEM
EN NATUUR, VOEDSELVERSPIJLING

---

03 VRIJWAREN OPEN RUIMTE, VERSTERKEN
RELATIE STAD EN PLATTELAND

---

04 LOKALE VOEDSELPRODUCTIE,
KRINGLOOPLANDBOUW,

---

05 EERLIJKE PRIJS VOOR DE BOEREN,
RECHTVAARDIGHEID EN EERLIJKHEID

DUURZAAMHEID

---

01 PEOPLE

---

02 PLANET

---

03 PROFIT

---

04 PLEASURE

VOEDSEL KLIMAAT

---

01 EU VAN BOER TOT BORD STRATEGIE

---

02 VLAAMSE VOEDSELSTRATEGIE

---

03 KLIMAATDOELSTELLINGEN

---

04 SDG'S

MAATSCHAPPELIJKE RELEVANTIE

01 ARMOEDE, GEZONDHEID EN SOCIALE
BESCHERMING

---

02 RUIMTELIJKE ORDENING,
VOEDSELOMGEVING, RECREATIE

---

03 LOKALE HANDEL, TOERISME,
STREEKIDENTITEIT

---

04 ENERGIE, MILIEU, ...

---

05 ONDERWIJS, VOEDSELGELETTERDHEID

DUURZAAM VOEDSEL

01

DUURZAAM VOEDSEL

02

DUURZAAM VOEDSELSYSTEEM

03

DUURZAAM VOEDSELBELEID

04

DUURZAME VOEDSELSTRATEGIE

VOEDSELVISIE

---

17 SDG'S

ALLE BELEIDSDOMEINEN

---

5 THEMA'S

ALLE ACTOREN

PRAKTIJKVOORBEELDEN

LOKALE VOEDSELSTRATEGIEËN

- Korte keten en zelfvoorziening krijgen een boost
- Mensen maken duurzamerekeuzes
- Een minder milieubelastend voedselsysteem
- Regionale samenhang in het voedselnetwerk

1. Lokaal en korte keten
2. Stadslandbouw en stadstuinieren
3. Geen voedselverspilling
4. Seizoensgebonden
5. Fairtrade
6. Duurzame vis
7. Vleesvermindering (plantaardige voeding)
8. Biologisch

1. Promoten van gezonde en duurzame voeding
2. Consument en producent dichterbij elkaar brengen
3. Ruimte geven aan duurzame voedselproductie
4. Inzetten op duurzame landbouw
5. Duurzame voedselproducten
6. toegankelijk maken voor iedereen
7. Voorkomen van voedselverlies en hergebruiken van overschotten
8. Stimuleren van innovatie voor duurzame landbouw en voeding

- Een meer zichtbare, kortere voedselketen
- Duurzamere voedingsproductie en –consumptie
- Sterke sociale meerwaarde van voedingsinitiatieven
- Voedselafval terugdringen
- Voedselafval maximaal hergebruiken als grondstof

Voedselstrategie in de praktijk

Spankracht! – 8 oktober 2021

Voedsel en Duurzaamheid

Stedelijke context

Landelijke context

Voedsel en Duurzaamheid

- Kwaliteit van producten - gezondheid - seizoen - aanbod
- Verscheidenheid - lokale en distributie
- Milieuvriendelijkheid - voedsel veiligheid
- Verpakking - afval - transport - toegankelijk - distributie
- Communicatie en marketing - verbinding met de consument - lokale markt - versnelling

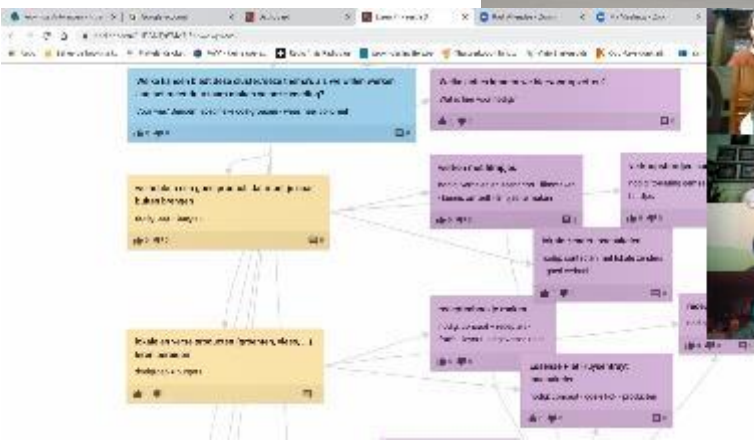

De Ecowijzer is een samenwerking van de gemeenten Brecht, Essen, Kalmthout, Stabroek en Wuustwezel

Volg ons op sociale media:

Voor meer info kan je terecht bij orderende gemeentelijke diensten.

Intergemeentelijke samenwerking

Contact

Greet Aernouts
projectcoördinator

014 85 07 75 – 014 25 97 63
greet.aernouts@rurant.be

Vlaamse
overheid

Het Open Ruimte Platform en Voedsellandschappen

Johan Laeremans, VLM

SDG- trefdag

8 oktober 2021

Inhoud

1. Het Open Ruimte Platform

2. Het programma Voedsel+Land+Schap

3. Begeleidingsopdracht voedsellandschappen

2021

HET OPEN RUIIMTE PLATFORM

Gevestigd partnerschap

- Open Ruimte Platform, versneller in het realiseren van open ruimte doelen
- Werking van het Open Ruimte Platform structureel verderzetten
- Departement Omgeving, VMM en VLM als trekkers

Open Ruimte Platform 2021

Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 BRUSSEL
T 02 583 80 11
www.omgeving.vlaanderen.be

AGENDERINGSNOTA MANAGEMENTCOMITE

Datum opmaak: 6-05-2020

Agenderen op managementcomité van 28-05-2020

Titel: Open Ruimte Platform, versneller in het realiseren van open ruimte doelen

De eerste nota rond het Open Ruimte Platform is behandeld op het managementcomité van 24/04/2020. Daar gaf het managementcomité de opdracht aan de projectgroep om de nota verder te verduidelijken met een businessmodel, de eraan gekoppelde en vooropgestelde governance, een specifiek traject rond CIW 2.0 en een terugkoppeling met Departement Landbouw en Visserij. De voorliggende nota is een aanvulling van de vorige nota met deze punten en is tot stand gekomen door bijdragen van medewerkers van het departement Omgeving, de Vlaamse Milieusubsidielij, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, het Agentschap Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij, betrokken in het Open Ruimte Platform.

Relatie met Beleidsinitiatief / Doelstelling / ...: De beleidsnota van de Minister zegt hierover: *Ik ondersteun transversale projecten, zoals bijvoorbeeld ontplooid in het kader van het Open Ruimte Platform. Gebiedsgerichte samenwerking tussen Vlaamse en lokale beleidsactoren en andere belanghebbenden leidt tot de effectieve realisatie van ruimtelijke initiatieven die elkaars ambities wederzijds versterken. Ik zet in op procesbegeleiding, maar zorg tegelijk ook voor een versnelling van concrete terreinrealisaties door lokale gebiedscoalities te steunen. Op die manier stimuleren we op meerdere plekken tegelijk realisaties en zorgen we voor een maximaal onderling leereffect. Vlaamse actoren organiseren zich hiervoor in specifieke programma's zoals het programma Water-Land-Schap.*

Er is ook een link met Hoofdstuk 5 over transversale, horizontale en overkoepelende strategische doelstellingen: 'Mijn bevoegdheid Omgeving kenmerkt zich door maatschappelijk belangrijke, transversale opdrachten. Hier plaats ik allereerst mijn

Klankbordgroep 24.03.21

Het Programma Voedsel+Land+Schappen

Verder bouwen op studie rond landbouwparken

Operationaliseren voor Vlaanderen

Wisselwerking tussen: gebiedsgerichte projecten en lerend netwerk

Waarom voedsellandschappen?

Open ruimte in Vlaanderen bewaren en versterken door in te zetten op multifunctioneel gebruik landbouwgebied = innovatief ruimtegebruik als antwoord op vele, complexe maatschappelijke uitdagingen

Wat verstaan we onder een voedsellandschap?

Kernwoorden

- lokaal, duidelijk afgebakend gebied
  - In de 'schaduw' van een (groot)stad
  - vrijwaren open ruimte / landbouwgrond
  - samenwerking tussen land- en tuinbouwers
  - samenwerking tussen land- en tuinbouwers en andere actoren
  - multifunctioneel
-
- vertrekt best van onderuit, van bij de land- en tuinbouwers zelf
  - met aandacht voor eigenheid / identiteit van het gebied

Wat 'maakt' een voedsellandschap?

Voorbeeld: Tuinen Van Stene- Oostende

Vlaamse
overheid

Begeleidingsopdracht voedsellandschappen

Hoe concept operationaliseren?

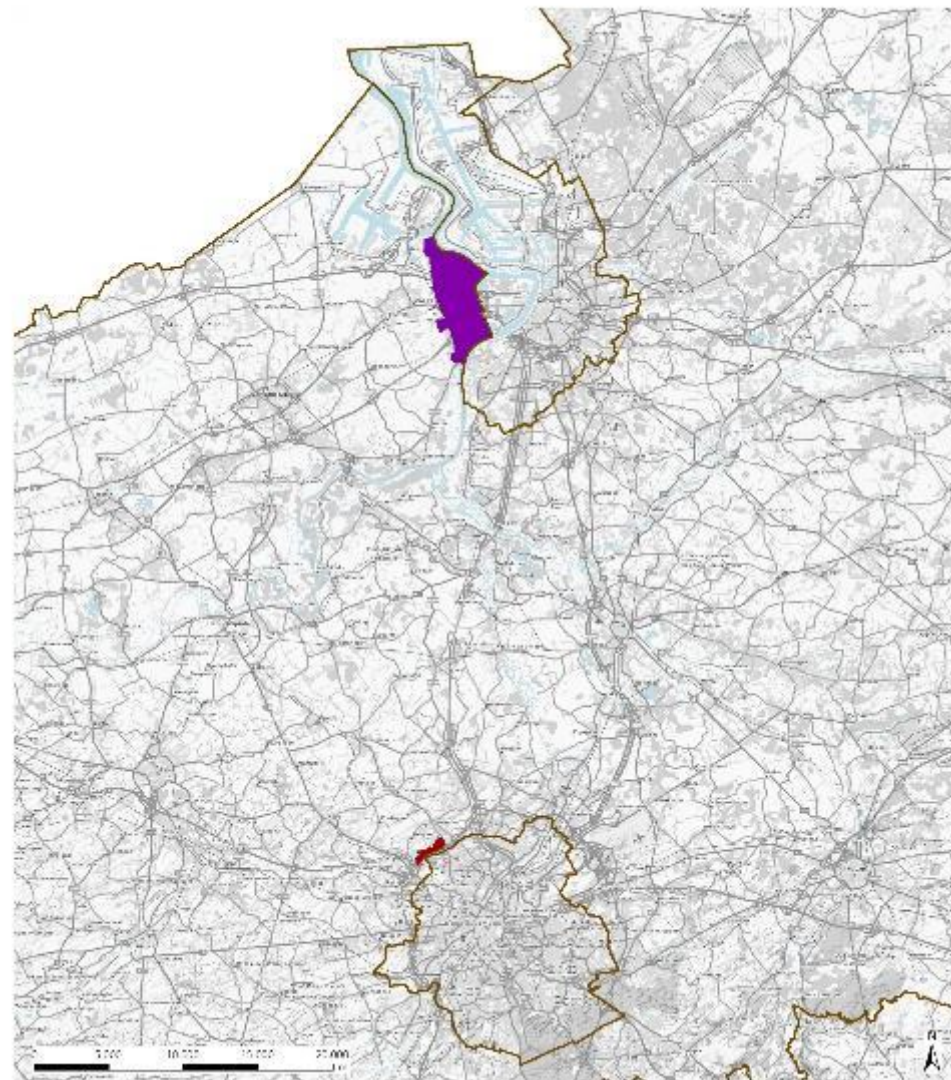
Begeleidingsopdracht voedsellandschappen
Innovatiesteunpunt i.o.v. VLM

2 testcases:

- Zwijndrecht
- Kouter Asse Wemmel

In kaart brengen van:

- eigenheid van de locatie
- potentiële actoren en acties
- wat een voedsellandschap stimuleert en wat remt

Begeleidingsopdracht voedsellandschappen

Contact met landbouwers en andere actoren

Proces op gang brengen idealiter uitmondend in een charter

Output project:

- Inspiratieboek (ten laatste in december online)
+ inspiratie op website
- Randvoorwaarden in kaart gebracht
- Rctieplan uitgewerkt
- Door opdrachten en tips is het inspiratieboek ook een doe-boek
- Beleidsadviezen

Vlaamse
overheid

Begeleidingsopdracht voedsellandschappen

Hoe verder?

Dynamiek op gang gebracht, nu vervolg aan breien

Kansen in kader van voedsel strategieën steden en gemeenten

Aanbevelingen:

- Ken de actuele land- en tuinbouw (in de buurt van je stad)
- Neem ook als stad een rol op
- Denk na over welke functies je, naast voedselproductie verwacht en denk na hoe je die mee kan helpen invullen

Meer info

Het Open Ruimte Platform

<https://www.vlm.be/nl/themas/platteland/openruimteplatform/Paginas/default.aspx>

Het Programma Voedsel+Land+Schap

https://www.vlm.be/nl/themas/platteland/openruimteplatform/programma_voedsellandschap/Paginas/default.aspx

Voedsellandschap: verkenning en participatietraject

<https://www.innovatiesteunpunt.be/nl/projecten/voedsellandschap-verkenning-en-participatietraject>

Aan de slag – ronde 1

SPAN
KRACHT

- Jullie zijn enthousiaste bewoners die een voedselstrategie willen.
- Waarom willen we een LVS in onze gemeente (sterktes en kansen).
- Wie heeft er voordeel bij een LVS?
- Wie gaan we betrekken bij onze LVS?
- Welke initiatieven gaan we nemen?

Aan de slag – ronde 2

- Jullie zijn een kritisch-enthousiast college van burgemeester en schepenen
- Formuleer vragen en bedenkingen
  - Financiën
  - Draagvlak
  - Aanpassingen aan gemeentelijke werking
  - Ruimtelijke belemmeringen
  - ...
- SWOT-termen: zwaktes en bedreigingen

Aan de slag – ronde 3

- Aan welke SDG's willen jullie werken met de LVS?
- Kies er elk maximaal 3 en zet ze in het wiel.
- Breng terug naar 3 per groep.
- Waarom kies je die 3?
- Meer uitleg over de SDG's --> www.sdgs.be/nl

Aan de slag – ronde 4

- Vertel het kort:
- Aan welke SDG's willen we werken?
- Welke initiatieven willen we nemen?
- Welke bezwaren zouden er kunnen zijn?